

نام و نام خانوادگی :
 علوم فنون - تستی و تشریحی
 تاریخ آزمون : ۱۴۰۰/۳/۱۹

۱ در کدام گزینه آرایه واج آرایی کاملاً مشهود است؟

- ۱ تو با من به بیداد کوشی همی   ۲ ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز   ۳ اندر طلب طعمه پر و بال بیاراست   ۴ مرا مادرم نام مرگ تو کرد

۲ دو بیت زیر کدام دوره سبک‌شناسی را نشان می‌دهد؟

- مهمتری گر به کام شیر در است   یا بزرگی و عز و نعمت و جاه
 شو خطر کن ز کام شیر بجوی   یا چو مردانت مرگ رویاروی

- ۱ سبک خراسانی   ۲ سبک عراقی   ۳ سبک هندی   ۴ سبک دوره بازگشت

۳ واژه‌های کدام گزینه همگی سجع متوازی دارند؟

- ۱ نهان، جهان، روان، زیان   ۲ دام، کام، جام، مدام   ۳ خنده، زنده، برده، رند   ۴ عاقل، عاشق، صادق، شایق

۴ مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- ۱ هیچ چیزی نیست ز آهن سخت‌تر   هم بنا بر آب دارد درنگر (فناپذیری)
 ۲ کاسجویان را ز ناکامی چشیدن چاره نیست   بر زمستان صبر باید، طالب نوروز را (تحمل سختی)
 ۳ دام عقل است آن‌که چشمش می‌برد بهر شکار   چشم دام عشق از سیمرغ و از عنقا پر است (مذمت دنیاطلبی)
 ۴ پسته‌ها را لعل می‌گونت گریبان چاک کرد   تلخ شد از چشم شوخت خواب بر بادام‌ها (برتری جمال معشوق)

۵ در بیت «نه سایه دارم و نه بر بیفکنندم و سزاست / و گرنه بر درخت تر کسی تیر نمی‌زند، کدام نوع جناس وجود ندارد؟

- ۱ تام   ۲ حرکتی   ۳ افزایشی   ۴ اختلافی

۶ کدام گزینه وزن و آهنگ کوبنده دارد؟

- ۱ مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم   جرس فریاد می‌دارد که برنیدید محمل‌ها
 ۲ قافله‌سالار جهان قدم   مرسله پیوند گلوی قلم
 ۳ زبان‌دان مرد را زان نرگس مست   زبانی ماند و آن دیگر شد از دست
 ۴ چو شد روز، رستم بیوشید گبر   نگهبان تن کرد بر گبر بیر

۷ کدام عامل در شعر خواندن را دلنشین‌تر و درک را آسان‌تر می‌کند؟

- ۱ وزن   ۲ آهنگ   ۳ عاطفه   ۴ لحن

۸ همه آثار به‌جز ..... از نمونه‌های نثر سبک عراقی هستند.

- ۱ کلیله و دمنه   ۲ تاریخ طبری   ۳ مقامات حمیدی   ۴ چهارمقاله

۹ هجا از ..... پدید می‌آید و شکل نوشتاری ..... را حرف می‌نامند.

- ۱ حرف - واج   ۲ واج - واج   ۳ واج - بخش   ۴ حرف - کلام

۱۰ همه گزینه‌ها به‌جز ..... از مصداق‌های تحول مضامین شعری در قرون ۵ و ۶ است.

- ۱ روی آوردن به مضامین عرفانی   ۲ ورود حکمت و دانش و اندیشه‌های دینی
 ۳ روی آوردن به مدح شاهان و درباریان   ۴ شکایت از روزگار با بیان نابسامانی‌های اجتماعی

۱۱) زبان فارسی ..... مصوت و ..... صامت دارد.

- ۱) ۲۳ - ۶   ۲) ۲۳ - ۷   ۳) ۲۴ - ۵   ۴) ۲۴ - ۶

۱۲) ..... نخستین زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان ..... بود.

- ۱) پهلوی - عربی   ۲) دری - فارسی   ۳) دری - عربی   ۴) پهلوی - فارسی

۱۳) با توجه به موارد زیر، هر جمله به ترتیب در کدام قلمرو جای می‌گیرد؟

الف) بهره‌گیری از تمثیل برای بیان مفهوم غفلت انسان

ب) هوشیاری و پرهیز از خوشی‌های زودگذر

پ) کاربرد واژه کهن به جای واژه امروزی

- ۱) قلمرو فکری - قلمرو فکری - قلمرو زبانی   ۲) قلمرو فکری - قلمرو فکری - قلمرو ادبی
۳) قلمرو ادبی - قلمرو فکری - قلمرو زبانی   ۴) قلمرو ادبی - قلمرو ادبی - قلمرو ادبی

۱۴) کدام مورد دربارهٔ قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم درست نیست؟

۱) دوران غلبه، رواج، حفظ و ارادت آداب و رسوم ملی بود.

۲) پایهٔ حماسهٔ ملی به زبان فارسی در این دوره گذاشته شد.

۳) نظم و نثر فارسی در این دوره شکوفا شد.

۴) آغاز این دوره با حکومت طاهریان همراه است عصر اندیشهٔ استقلال ملی ایران به شمار می‌رود.

۱۵) واج آرایی کدام واج، محسوس‌تر است؟

- ۱) د   ۲) ب   ۳) ن   ۴) د

۱۶) در چند کلمه مصوت «ی» به کار رفته است؟

«دیو»، «غریب»، «یاری»، «دیگانه»، «پایان»، «جایگاه»، «یوسف»

- ۱) ۲   ۲) ۳   ۳) ۴   ۴) ۵

۱۷) تقطیع هجایی بیت زیر کدام است؟

«ما آبروی فقر و قناعت نمی‌بریم   با پادشاه بگویی که روزی مقدر است»

- ۱) -U-U---U---U---   ۲) -U-U---UU---U---
۳) -U-U---UU-U-U-   ۴) -U-U---UU-U-U-

۱۸) قافیه در کدام بیت «غلط» است؟

۱) مرا چون خلیل آتشی در دل است

۲) اجل ناگهان در کمینم گشود

۳) نه خود را بر آتش به خود می‌زنم

۴) گدایی که از پادشاه خواست دخت

که پنداری این شعله بر من گل است

همان به که آن نازنینم کشد

که زنجیر شوق است در گردنم

قفا خورد و سودای بیهوده پخت

۱۹) در ترصیع، نوع سجع‌ها .....

- ۱) متواری است.   ۲) متوازن است.   ۳) مطرف است.   ۴) فرقی نمی‌کند.

۲۰) موازنه از تقابل سجع‌های ..... و ..... به وجود می‌آید.

- ۱) متواری - مطرف   ۲) مطرف - متوازن   ۳) متواری - متواری   ۴) متواری - متوازن

۲۱) باتوجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

نشود فاش کسی آنچه میان من و توست   تااشارات نظر، نامه رسان من وتوست (ابتهاج)

الف) ردیف کدام است؟

ب) واژه‌های قافیه را مشخص کنید.

پ) حروف و قاعده‌ی قافیه را بنویسید.

۲۲) کدام بیت از نظر کاربرد «سجع» ارزش موسیقایی بیش‌تری دارد؟

هم عقل دویده در رکابت   هم شرع خزیده در پناخت

(جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی)

ما برون را ننگریم و قال را   ما درون را بنگریم و حال را

(مولوی)

۲۳) هر یک از ویژگی‌های نثر را با توجه به دوره خود در جدول زیر جایگذاری کنید.

حذف افعال به قرینه / کوتاهی جملات / تکرار فعل یا اسم / اطناب / افزایش کاربرد لغات عربی

دوره سامانی	دوره غزنوی و سلجوقی

۲۴) نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در کجا پدید آمد؟

۲۵) به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف) واحد وزن در شعر فارسی و در بسیاری از زبان‌های دیگر چیست؟

ب) «وزن شعر بر مبنای کمیت هجاها استوار است» یعنی چه؟

۲۶) آیا در بیت زیر، آرایه ترصیع وجود دارد؟ با دلیل نشان دهید.

«عالم همه عابدند و معبود یکی است   دنیا همه ساجدند و مسجود یکی است»

۲۷) جاهای خالی را پر کنید.

الف) علمی که قواعد وزن شعر و طبقه‌بندی وزن‌ها را از جنبه نظری و عملی تعیین می‌کند، ..... نامیده می‌شود.

ب) تقطیع هجایی یعنی قطعه قطعه کردن شعر به ..... و .....

۲۸) کدام یک از ابیات زیر دارای قافیه درونی است؟ قافیه‌های درونی را مشخص کنید.

الف) دل چو شناسد که چیست قیمت سودای تو   قدر چه داند صدف در شب‌افروز را

ب) در سینه‌ها برخاسته اندیشه را آراسته   هم خویش حاجت خواسته هم خویشان کرده روا

۲۹) درستی یا نادرستی عبارات‌های زیر را مشخص کنید.

الف) یکی از بایسته‌های شعر که بر بار موسیقایی و خوش‌آهنگی آن می‌افزاید، قافیه است.

درست نادرست

ب) در بیت «مشو تا توانی ز رحمت بری / که رحمت بردت چو رحمت بری، واژه «بری» در مصراع اول و دوم ردیف بیت است.

درست نادرست

۳۰) مثال‌های مربوط به هر مورد را در جای مناسب قرار دهید. «دام و مدام» / «طلوع و طالع» / «مهر و مَهر» / «بیار و بیار»

ناقص اختلافی	اشتقاق	ناقص افزایشی	ناقص حرکتی

۳۱) در کدام بیت جناس ناقص افزایشی وجود دارد؟

الف) سعدیا داروی تلخ از دست دوست   به که شیرینی ز دست دیگری

ب) جایی که یار نیست دلم را قرار نیست   من آزموده‌ام دل خود را هزار بار